

Lúc bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Nếu trong tánh bình đẳng của tất cả pháp các tướng sai biệt đều chẳng thể nắm bắt được thì các phạm phu, hoặc tùy tín hành, hoặc tùy pháp hành, hoặc các Đệ bát, hoặc các Dự lưu, hoặc các Nhất lai, hoặc các Bất hoàn, hoặc các A-la-hán, hoặc các Độc giác, hoặc các chúng Đại Bồ-tát, hoặc chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, tất cả pháp như thế và hữu tình đáng lẽ không sai biệt?

Phật dạy:

- Này Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Đúng như ông đã nói, ở trong tánh bình đẳng của tất cả pháp, hoặc các phạm phu, hoặc các bậc Thánh, cho đến Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, pháp và hữu tình đều không sai biệt.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Nếu trong tánh bình đẳng của tất cả pháp phạm phu, Thánh giả, pháp và hữu tình đều không sai biệt, thì tại sao có Tam Bảo xuất hiện ở thế gian, đó là Phật bảo, Pháp bảo và Tăng bảo?

Phật dạy:

- Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao? Phật, Pháp, Tăng bảo cùng với tánh bình đẳng có khác nhau chăng?

Thiện Hiện đáp:

- Như con hiểu nghĩa Phật đã nói thì Phật, Pháp, Tăng bảo cùng với tánh bình đẳng đều không có sai khác.

Bạch Thế Tôn! Hoặc Phật bảo, hoặc Pháp bảo, hoặc Tăng bảo, hoặc tánh bình đẳng, tất cả như thế đều chẳng phải tương ưng, chẳng phải chẳng tương ưng, vô sắc, vô kiến, vô đối, nhất tướng đó là vô tướng. Nhưng Phật Thế Tôn ở trong vô tướng, phương tiện thiện xảo, kiến lập các pháp v.v... có sự sai khác, gọi đây là phạm phu, đây là tùy tín hành, đây là tùy pháp hành, đây là Đệ bát, đây là Dự lưu, đây là Nhất lai, đây là Bất hoàn, đây là A-la-hán, đây là Độc giác, đây là Đại Bồ-tát, đây là Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác.

Phật dạy:

- Này Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Đúng như ông đã nói. Như Lai đối với pháp phương tiện thiện xảo, có thể đối với vô tướng kiến lập các pháp v.v... sai biệt.

Lại nữa, Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao? Nếu chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác chẳng chứng quả vị giác ngộ cao tột, dù chứng

quả vị giác ngộ cao tột chẳng vì hữu tình kiến lập tướng sai biệt của các pháp thì các hữu tình có thể tự biết đây là địa ngục, đây là bàng sanh, đây là quỷ giới, đây là người, đây là chúng trời Tứ đại vương, đây là trời Ba mươi ba, đây là trời Dạ-ma, đây là trời ĐỒ-sử-đa, đây là trời Lạc biến hóa, đây là trời Tha hóa tự tại, đây là trời Phạm chúng, đây là trời Phạm phụ, đây là trời Phạm hội, đây là trời Đại phạm, đây là trời Quang, đây là trời Thiếu quang, đây là trời Vô lượng quang, đây là trời Cực quang tịnh, đây là trời Tịnh, đây là trời Thiếu tịnh, đây là trời Vô lượng tịnh, đây là trời Biến tịnh, đây là trời Quảng, đây là trời Thiếu quảng, đây là trời Vô lượng quảng, đây là trời Quảng quả, đây là trời Vô tướng, đây là trời Vô phiền, đây là trời Vô nhiệt, đây là trời Thiện hiện, đây là trời Thiện kiến, đây là trời Sắc cứu cánh, đây là trời Không vô biên xứ, đây là trời Thức vô biên xứ, đây là trời Vô sở hữu xứ, đây là trời Phi tướng phi phi tướng xứ; đây là sắc, đây là thọ, tướng, hành, thức; đây là nhãn xứ, đây là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ; đây là sắc xứ, đây là thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ; đây là nhãn giới, đây là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới; đây là sắc giới, đây là thanh, hương, vị, xúc, pháp giới; đây là nhãn thức giới, đây là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới; đây là nhãn xúc, đây là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc; đây là các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra, đây là các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sanh ra; đây là địa giới, đây là thủy, hỏa, phong, không, thức giới; đây là nhân duyên, đây là đẳng vô gián duyên, đây là sở duyên duyên, đây là tăng thượng duyên; đây là các pháp từ duyên sanh ra; đây là vô minh, đây là hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não; đây là pháp thế gian, đây là pháp xuất thế gian; đây là pháp hữu lậu, đây là pháp vô lậu; đây là pháp hữu vi, đây là pháp vô vi; đây là bố thí Ba-la-mật-đa, đây là tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí Ba-la-mật-đa; đây là bốn niệm trụ, đây là bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo; đây là pháp không nội, đây là pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tán mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh; đây là chơn như, đây là pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh,

pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghi; đây là Thánh đế khổ, đây là Thánh đế tập, diệt, đạo; đây là bốn tịnh lự, đây là bốn vô lượng, bốn định vô sắc; đây là tám giải thoát, đây là tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ; đây là pháp môn Đà-la-ni, đây là pháp môn Tam-ma-địa; đây là pháp môn giải thoát không, đây là pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyên; đây là bậc Cực hỷ, đây là bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân; đây là năm loại mắt, đây là sáu phép thân thông; đây là mười lực Phật, đây là bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng; đây là ba mươi hai tướng Đại sĩ, đây là tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc; đây là pháp không quên mất, đây là tánh luôn luôn xả; đây là trí nhất thiết, đây là trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng; đây là tất cả tướng diệu, nguyên, trí, đây là trí nhất thiết trí; đây là Phật bảo, đây là Pháp Bảo, đây là Tăng Bảo; đây là Thanh văn thừa, đây là Độc giác thừa, đây là Vô thượng thừa; đây là tùy tín hành, đây là tùy pháp hành, đây là Đệ bát, đây là Dự lưu, đây là Nhất lai, đây là Bất hoàn, đây là A-la-hán, đây là Độc giác, đây là Đại Bồ-tát, đây là Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, các loại hữu tình đối với các tướng sai biệt như thế có thể tự biết chăng?

Thiện Hiện đáp:

- Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không! Nếu Phật chẳng vì hữu tình an lập tướng sai biệt như thế thì các hữu tình chẳng có thể tự biết các tướng sai biệt như thế

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Vì vậy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đối với pháp vô tướng phương tiện thiện xảo tuy vì hữu tình an lập các thứ tướng sai biệt, nhưng đối với pháp tánh bình đẳng của các pháp hoàn toàn không có sự lay động.

Lúc bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Có phải Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đối với pháp tánh bình đẳng của tất cả pháp hoàn toàn không có sự lay động? Như vậy thì tất cả phàm phu ngu si đối với pháp tánh bình đẳng của các pháp không có sự lay động chăng? Như vậy thì tùy tín hành, hoặc tùy pháp hành, hoặc Đệ bát, hoặc Dự lưu, hoặc Nhất lai, hoặc Bất hoàn, hoặc A-la-hán, hoặc Độc giác, hoặc Đại Bồ-tát đối với pháp tánh bình đẳng của các pháp cũng không lay động chăng?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Vì tất cả pháp và các hữu tình đều chẳng vượt ra pháp tánh bình đẳng, đều đối với pháp tánh bình đẳng của các pháp, hoàn toàn không lay động.

Nay Thiện Hiện! Nên biết, chơn như, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì của tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác tức là chơn như, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì của phàm phu ngu si, cũng là chơn như, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì của tùy tín hành, tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, chơn như, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì tất cả pháp và các hữu tình đều chẳng vượt ra chơn như, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì.

Nay Thiện Hiện! nên biết, chơn như cho đến cảnh giới bất tư nghì tánh không sai biệt.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Nếu pháp tánh bình đẳng của tất cả pháp, tức là pháp tánh bình đẳng của phàm phu, cũng là pháp tánh bình đẳng của tùy tín hành, tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thì sẽ khiến cho tướng của tất cả pháp và các hữu tình có sự khác nhau nên pháp tánh cũng phải khác. Vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau, nghĩa là vì tướng của sắc khác nhau nên tánh cũng phải khác nhau, vì tướng của thọ, tưởng, hành, thức khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của nhãn xứ khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của sắc xứ khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của nhãn giới khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của sắc giới khác nên

tánh cũng phải khác, vì tướng của thanh, hương, vị, xúc, pháp giới khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của nhãn thức giới khác nên tánh cũng phải khác; vì tướng của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của nhãn xúc khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sanh ra khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của địa giới khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của thủy, hỏa, phong, không, thức giới khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của nhân duyên khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của các pháp từ duyên sanh ra khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của vô minh khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của tham khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của sân, si khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của phàm phu kiến thú khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của bốn tịnh lự khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của bốn vô lượng, bốn định vô sắc khác, nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của bốn niệm trụ khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của pháp môn giải thoát không khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của pháp không nội khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thẳng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tán mạn, pháp không không đôi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm

bất được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của Thánh đế khổ khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của Thánh đế tập, diệt, đạo khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của bố thí Ba-la-mật-đa khác, nên tánh cũng phải khác; vì tướng của tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí Bát-nhã Ba-la-mật-đa khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của tám giải thoát khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười bốn xứ khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của tất cả pháp môn Đà-la-ni khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của tất cả pháp môn Tam-ma-địa khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của bậc Cự hỷ khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cự nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của năm loại mắt khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của sáu phép thần thông khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của mười lực Phật khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của ba mươi hai tướng Đại sĩ khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của pháp không quên mất khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của tánh luôn luôn xả khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của trí nhất thiết khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của phàm phu ngu si khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của tùy tín hành, tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau; vì tướng của các pháp thế gian, pháp xuất thế gian khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của các pháp hữu lậu, vô lậu, pháp hữu vi, vô vi khác nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Bạch Thế Tôn! Làm sao đối với các pháp tướng sai khác mà có thể an lập được pháp tánh nhất tướng? Làm sao Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng phân biệt pháp và các hữu tình có các loại tánh? Nếu Đại Bồ-tát chẳng phân biệt pháp và các hữu tình có các loại tánh, thì đáng lẽ chẳng có thể tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa; nếu chẳng có thể tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thì đáng lẽ chẳng có thể từ bậc này lên bậc kia; nếu chẳng có thể từ bậc này lên bậc kia thì đáng lẽ chẳng có thể hướng nhập Chánh tánh ly sanh của Bồ-tát siêu vượt các bậc Thanh văn và Độc giác; nếu chẳng có thể hướng nhập Chánh tánh ly sanh của Bồ-tát, siêu vượt các bậc Thanh văn và Độc giác, thì đáng lẽ chẳng có thể viên mãn thân thông Ba-la-mật-đa; nếu chẳng có thể viên mãn thân thông Ba-la-mật-đa thì đáng lẽ chẳng có thể viên mãn bố thí, tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí Ba-la-mật-đa; nếu chẳng có thể viên mãn bố thí cho đến trí Ba-la-mật-đa, thì đáng lẽ chẳng có thể du hý thân thông từ cõi Phật này đến cõi Phật khác, cung kính cúng dường tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn; cũng đáng lẽ chẳng có thể ở chỗ chư Phật trông các thiện căn; nếu chẳng có thể ở chỗ chư Phật trông các căn lành thì đáng lẽ chẳng có thể thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật; nếu chẳng có thể thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, thì đáng lẽ chẳng có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Như lời ông nói, nếu pháp tánh bình đẳng của tất cả pháp tức là pháp tánh bình đẳng của phàm phu, cũng là pháp tánh bình đẳng của tùy tín hành, tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thì sẽ khiến cho tướng của tất cả pháp và các hữu tình sai khác, nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng sai khác. Tại sao đối với các pháp tướng v.v... sai khác có thể an lập được pháp tánh nhất tướng? Làm sao Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng phân biệt pháp và các hữu tình có các loại tánh, thì nay Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao? Pháp tánh của sắc là không tánh chăng? Pháp tánh của thọ, tưởng, hành, thức là không tánh chăng? Pháp tánh của nhãn xứ là không tánh chăng? Pháp tánh của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là không tánh chăng? Pháp tánh của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là không tánh chăng? Pháp tánh của nhãn giới là không tánh chăng? Pháp tánh của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới là không tánh chăng? Pháp tánh của sắc giới là không tánh chăng? Pháp tánh của thanh, hương,

vi, xúc, pháp giới là không tánh chẳng? Pháp tánh của nhãn thức giới là không tánh chẳng? Pháp tánh của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới là không tánh chẳng? Pháp tánh của nhãn xúc là không tánh chẳng? Pháp tánh của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc là không tánh chẳng? Pháp tánh của các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra là không tánh chẳng? Pháp tánh của các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sanh ra là không tánh chẳng? Pháp tánh của địa giới là không tánh chẳng? Pháp tánh của thủy, hỏa, phong, không, thức giới là không tánh chẳng? Pháp tánh của nhân duyên là không tánh chẳng? Pháp tánh của đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên là không tánh chẳng? Pháp tánh của các pháp từ duyên sanh ra là không tánh chẳng? Pháp tánh của vô minh là không tánh chẳng? Pháp tánh của hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ru, não là không tánh chẳng? Pháp tánh của tham là không tánh chẳng? Pháp tánh của sân, si là không tánh chẳng? Pháp tánh của phạm phu kiến thú là không tánh chẳng? Pháp tánh của bốn tịnh lự là không tánh chẳng? Pháp tánh của bốn vô lượng, bốn định vô sắc là không tánh chẳng? Pháp tánh của bốn niệm trụ là không tánh chẳng? Pháp tánh của bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo là không tánh chẳng? Pháp tánh của pháp môn giải thoát không là không tánh chẳng? Pháp tánh của pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện là không tánh chẳng? Pháp tánh của pháp không nội là không tánh chẳng? Pháp tánh của pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đôi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là không tánh chẳng? Pháp tánh của Thánh đế khô là không tánh chẳng? Pháp tánh của Thánh đế tập, diệt, đạo là không tánh chẳng? Pháp tánh của bố thí Ba-la-mật-đa là không tánh chẳng? Pháp tánh của tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí Ba-la-mật-đa là không tánh chẳng? Pháp tánh của tám giải thoát là không tánh chẳng? Pháp tánh của tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ là không tánh chẳng? Pháp tánh của tất cả pháp môn Đà-la-ni là không tánh chẳng? Pháp tánh của tất cả pháp môn Tam-ma-địa là không tánh chẳng? Pháp tánh của bậc

Cực hỷ là không tánh chăng? Pháp tánh của bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân là không tánh chăng? Pháp tánh của năm loại mắt là không tánh chăng? Pháp tánh của sáu phép thần thông là không tánh chăng? Pháp tánh của mười lực Như Lai là không tánh chăng? Pháp tánh của bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng là không tánh chăng? Pháp tánh của ba mươi hai tướng Đại sĩ là không tánh chăng? Pháp tánh của tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc là không tánh chăng? Pháp tánh của pháp không quên mất là không tánh chăng? Pháp tánh của tánh luôn luôn xả là không tánh chăng? Pháp tánh của trí nhất thiết là không tánh chăng? Pháp tánh của trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là không tánh chăng? Pháp tánh của phạm phu ngu si là không tánh chăng? Pháp tánh của tùy tín hành, tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác là không tánh chăng? Pháp tánh của pháp thế gian, xuất thế gian là không tánh chăng? Pháp tánh của pháp hữu lậu, vô lậu, pháp hữu vi, vô vi là không tánh chăng?

Thiện Hiện đáp:

- Bạch Thế Tôn! Đúng vậy! Bạch Thiện Thệ! Đúng vậy! Tất cả pháp tánh đều là không tánh.

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao? Trong không tánh, tướng sai khác của pháp v.v... có thể nắm bắt được chăng? Nghĩa là tướng sai khác của sắc có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của thọ, tưởng, hành, thức có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhãn xứ có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của sắc xứ có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhãn giới có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của sắc giới có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của thanh, hương, vị, xúc, pháp giới có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhãn thức giới có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhãn xúc có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của các thọ

do nhĩ, tử, thiết, thân, ý xúc làm duyên sanh ra có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của địa giới có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của thủy, hỏa, phong, không, thức giới có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhân duyên có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của các pháp từ duyên sanh ra có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của vô minh có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của tham có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của sân si có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của phàm phu ngu si kiến thú có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của bốn tịnh lự có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của bốn vô lượng, bốn định vô sắc có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của bốn niệm trụ có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của pháp môn giải thoát không có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của pháp không nội có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của pháp không ngoại. pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đôi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của Thánh đế khổ có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của Thánh đế tập, diệt, đạo có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của bố thí Ba-la-mật-đa có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí Ba-la-mật-đa vì có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của tám giải thoát có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của tất cả pháp môn Đà-la-ni có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của tất cả pháp môn Tam-ma-địa có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của bậc Cự hỷ có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của bậc Ly cấu, bậc Hiện tiền, bậc Phát

quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của năm loại mắt có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của sáu phép thần thông có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của mười lực Như Lai có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của ba mươi hai tướng Đại sĩ có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của pháp không quên mất có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của tánh luôn luôn xả có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của trí nhất thiết có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của phạm phu ngu si có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của tùy tín hành, tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của pháp thế gian, xuất thế gian có thể nắm bắt được chăng, tướng sai khác của pháp hữu lậu, vô lậu, pháp hữu vi, vô vi có thể nắm bắt được chăng?

Thiện Hiện đáp:

- Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không! Trong không tánh, tất cả tướng sai khác đều chẳng thể nắm bắt được.

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Do đó nên biết, pháp tánh bình đẳng chẳng phải sắc, chẳng lìa sắc; chẳng phải thọ, tướng, hành, thức, chẳng lìa thọ, tướng, hành, thức; chẳng phải nhãn xứ, chẳng lìa nhãn xứ; chẳng phải nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ, chẳng lìa nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ; chẳng phải sắc xứ, chẳng lìa sắc xứ; chẳng phải thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ, chẳng lìa thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ; chẳng phải nhãn giới, chẳng lìa nhãn giới; chẳng phải nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới, chẳng lìa nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới; chẳng phải sắc giới, chẳng lìa sắc giới; chẳng phải thanh, hương, vị, xúc, pháp giới, chẳng lìa thanh, hương, vị, xúc, pháp giới; chẳng phải nhãn thức giới, chẳng lìa nhãn thức giới; chẳng phải nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới, chẳng lìa nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới; chẳng phải nhãn xúc, chẳng lìa nhãn xúc; chẳng phải nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc, chẳng lìa nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc; chẳng phải các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra, chẳng lìa các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra; chẳng phải các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc

làm duyên sanh ra, chẳng lìa các thọ do nhĩ, tử, thiết, thân, ý xúc làm duyên sanh ra; chẳng phải địa giới, chẳng lìa địa giới; chẳng phải thủy, hỏa, phong, không, thức giới, chẳng lìa thủy, hỏa, phong, không, thức giới; chẳng phải nhân duyên, chẳng lìa nhân duyên; chẳng phải đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên; chẳng lìa đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên; chẳng phải các pháp từ duyên sanh ra, chẳng lìa các pháp từ duyên sanh ra; chẳng phải vô minh, chẳng lìa vô minh; chẳng phải hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não; chẳng lìa hành cho đến lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não; chẳng phải tham, chẳng lìa tham; chẳng phải sân si, chẳng lìa sân si; chẳng phải các kiến thú, chẳng lìa các kiến thú; chẳng phải bốn tịnh lự, chẳng lìa bốn tịnh lự; chẳng phải bốn vô lượng, bốn định vô sắc, chẳng lìa bốn vô lượng, bốn định vô sắc; chẳng phải bốn niệm trụ, chẳng lìa bốn niệm trụ; chẳng phải bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo, chẳng lìa bốn chánh đoạn cho đến tám chi thánh đạo; chẳng phải pháp môn giải thoát không, chẳng lìa pháp môn giải thoát không; chẳng phải pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện, chẳng lìa pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện; chẳng phải pháp không nội, chẳng lìa pháp không nội; chẳng phải pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh; chẳng lìa pháp không ngoại cho đến pháp không không tánh tự tánh; chẳng phải Thánh đế khổ, chẳng lìa Thánh đế khổ; chẳng phải Thánh đế tập, diệt, đạo, chẳng lìa Thánh đế tập, diệt, đạo; chẳng phải bố thí Ba-la-mật-đa, chẳng lìa bố thí Ba-la-mật-đa; chẳng phải tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí Ba-la-mật-đa, chẳng lìa tịnh giới cho đến trí Ba-la-mật-đa; chẳng phải tám giải thoát, chẳng lìa tám giải thoát; chẳng phải tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ, chẳng lìa tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ; chẳng phải tất cả pháp môn Đà-la-ni, chẳng lìa tất cả pháp môn Đà-la-ni; chẳng phải tất cả pháp môn Tam-ma-địa, chẳng lìa tất cả pháp môn Tam-ma-địa; chẳng phải bậc Cực hỷ, chẳng lìa bậc Cực hỷ; chẳng phải bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng,

bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân, chẳng lìa bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân; chẳng phải năm loại mắt, chẳng lìa năm loại mắt; chẳng phải sáu phép thần thông, chẳng lìa sáu phép thần thông; chẳng phải mười lực Phật, chẳng lìa mười lực Phật; chẳng phải bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, chẳng lìa bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng; chẳng phải ba mươi hai tướng Đại sĩ, chẳng lìa ba mươi hai tướng Đại sĩ; chẳng phải tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc, chẳng lìa tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc; chẳng phải pháp không quên mất, chẳng lìa pháp không quên mất; chẳng phải tánh luôn luôn xả, chẳng lìa tánh luôn luôn xả; chẳng phải trí nhất thiết, chẳng lìa trí nhất thiết, chẳng phải trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng, chẳng lìa trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng; chẳng phải phạm phu ngu si, chẳng lìa phạm phu ngu si; chẳng phải tùy tín hành, tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, chẳng lìa tùy tín hành cho đến Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác; chẳng phải pháp thế gian xuất thế gian, chẳng lìa pháp thế gian xuất thế gian; chẳng phải pháp hữu lậu, vô lậu, pháp hữu vi, vô vi, chẳng lìa pháp hữu lậu, vô lậu, pháp hữu vi, vô vi.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Pháp tánh bình đẳng có phải là hữu vi, có phải là vô vi?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Pháp tánh bình đẳng chẳng phải là hữu vi, chẳng phải là vô vi; nhưng lìa pháp hữu vi, pháp vô vi chẳng thể nắm bắt được; lìa pháp vô vi, pháp hữu vi cũng chẳng thể nắm bắt được.

Nay Thiện Hiện! Hoặc cảnh giới hữu vi, hoặc cảnh giới vô vi, hai cảnh giới như thế, chẳng phải tương ưng, chẳng phải chẳng tương ưng, vô sắc, vô kiến, vô đối, nhất tướng đó là vô tướng. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nương vào thế tục mà nói, chứ chẳng y cứ vào thắng nghĩa. Vì sao? Vì chẳng phải trong thắng nghĩa có thể có thân hành, ngữ hành, ý hành, chẳng phải lìa thân hành, ngữ hành, ý hành mà có thể nắm bắt được thắng nghĩa.

Nay Thiện Hiện! Nên biết, chính pháp tánh bình đẳng của hữu vi, vô vi gọi là thắng nghĩa, cho nên Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng động thắng nghĩa mà hành hạnh Đại Bồ-tát, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.